

การเปรียบเทียบผลการรักษาด้วยการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบีช่วงคลื่นแคบ
และการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบีช่วงคลื่นแคบร่วมกับการใช้ยาเม็ดโทเทรีกเซท
ในผู้ป่วยโรคสะเก็ดเงิน

นางสาว เขียวลักษณ์ นทีทองรุ่งศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาอายุรศาสตร์ ภาควิชาอายุรศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-4094-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A RANDOMIZED COMPARISON OF THE EFFECTIVENESS OF NARROWBAND
ULTRAVIOLET B PHOTOTHERAPY AND COMBINATION OF NARROWBAND ULTRAVIOLET
B PHOTOTHERAPY PLUS METHOTREXATE FOR CHRONIC PLAQUE TYPE PSORIASIS

Miss Yaowalak Nateetongrungsak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science in Medicine

Department of Medicine

Faculty of Medicine

Chulalongkorn University

Academic year 2003

ISBN 974-17-4094-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบผลการรักษาด้วยการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบี
ช่วงคลื่นแคบและการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบีช่วงคลื่นแคบร่วมกับการ
การใช้ยาเม็ทโทเทริกเซทในผู้ป่วยโรคสะเก็ดเงิน

โดย นางสาว เยาวลักษณ์ นทีทองรุ่งศักดิ์

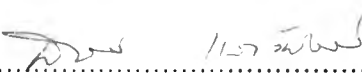
สาขาวิชา อายุรศาสตร์

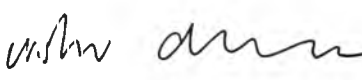
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประวิตร อัศวานนท์

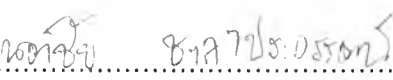
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณะบดีคณะแพทยศาสตร์
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ภิรมย์ กมลรัตนกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ นายแพทย์ สมเกียรติ แสงวัฒนาโรจน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประวิตร อัศวานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ มนต์ชัย ชالاประวรรตน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ นายแพทย์ ชัยชนะ นิ่มนวล)

เยาวลักษณ์ นีททองรุ่งศักดิ์ : การเปรียบเทียบผลการรักษาด้วยการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบีช่วงคลื่นแคบและการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบีช่วงคลื่นแคบร่วมกับการใช้ยาเม็ทโทเทริกเซทในผู้ป่วยโรคสะเก็ดเงิน (A RANDOMIZED COMPARISON OF THE EFFECTIVENESS OF NARROWBAND ULTRAVIOLET B PHOTOTHERAPY AND COMBINATION OF NARROWBAND ULTRAVIOLET B PHOTOTHERAPY PLUS METHOTREXATE FOR CHRONIC PLAQUE TYPE PSORIASIS) อ. ที่ปรึกษา : ผ.ศ. นพ. ประวิตร อัครวานนท์ ; 73 หน้า. ISBN 974-17-4094-8.

ความสำคัญและที่มาของการวิจัย : การรักษาผู้ป่วยโรคสะเก็ดชนิด chronic plaque ในปัจจุบันมีหลายวิธี แนวทางหนึ่งซึ่งเป็นที่นิยมในปัจจุบัน คือ การใช้วิธีรักษา 2 อย่างร่วมกัน การรักษาด้วยการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบีช่วงคลื่นแคบให้ผลการรักษาดี ผลข้างเคียงน้อย แต่ผู้ป่วยอาจมีปัญหาในการเดินทางมารพ. การรักษาด้วยยาเม็ทโทเทริกเซทให้ผลการรักษาดีแต่มีผลข้างเคียงมากเมื่อใช้ในระยะยาว จนถึงปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาถึงผลของการรักษา 2 อย่างนี้ร่วมกัน การศึกษานี้จึงเป็นงานศึกษาแรกที่ศึกษาถึงประสิทธิภาพของการรักษาด้วยการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบีช่วงคลื่นแคบร่วมกับการใช้ยาเม็ทโทเทริกเซทในผู้ป่วยโรคสะเก็ดเงิน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย : เพื่อเปรียบเทียบผลการรักษาผู้ป่วยโรคสะเก็ดเงินด้วยการรักษา 2 วิธี คือ การฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบีช่วงคลื่นแคบร่วมกับการใช้ยาเม็ทโทเทริกเซท และการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบีช่วงคลื่นแคบอย่างเดียวโดยวัดจากจำนวนครั้งในการฉายแสงจนรอยโรคหาย, ระยะสงบของโรคและการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย

วิธีการทำวิจัย : ได้ทำการศึกษาในผู้ป่วยทั้งหมด 22 คน ผู้ป่วยได้รับยาเม็ทโทเทริกเซท หรือยาหลอกสัปดาห์ละ 6 เม็ดนาน 3 สัปดาห์ ตามด้วยการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบีช่วงคลื่นแคบ การประเมินผลทำโดยการให้คะแนน PASI score, การถ่ายรูปรอยโรค และการให้ผู้ป่วยทำแบบทดสอบ DLQI ทุก 2 สัปดาห์จนกว่ารอยโรคหาย หลังจากนั้นติดตามการรักษาเดือนละครั้ง เป็นเวลา 6 เดือน

ผลการวิจัย : จากจำนวนผู้ป่วย 22 คน พบว่ามีผู้ป่วยมาติดตามผลการรักษาจนสิ้นสุดการศึกษาจำนวน 16 คน ค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งที่ใช้ในการฉายแสงจนสิ้นสุดการศึกษาของกลุ่มที่ได้รับการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบีช่วงคลื่นแคบร่วมกับการใช้ยาเม็ทโทเทริกเซทเท่ากับ 13.90 ค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งของกลุ่มที่ได้รับการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบีช่วงคลื่นแคบอย่างเดียวเท่ากับ 50.67 การเปลี่ยนแปลงของความรุนแรงของรอยโรคในผู้ป่วย 2 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P=0.017$) ค่าเฉลี่ยระยะสงบของโรคของกลุ่มที่ได้รับการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบีช่วงคลื่นแคบร่วมกับการใช้ยาเม็ทโทเทริกเซทเท่ากับ 3.80 เดือน ค่าเฉลี่ยระยะสงบของโรคของกลุ่มที่ได้รับการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบีช่วงคลื่นแคบอย่างเดียวเท่ากับ 1.00 เดือนซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P=0.019$) การเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยก่อนและหลังการรักษาในผู้ป่วย 2 กลุ่มไม่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P=0.585$)

สรุปผลการวิจัย : การฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบีช่วงคลื่นแคบร่วมกับการใช้ยาเม็ทโทเทริกเซทเป็นการรักษาที่ให้ประสิทธิผลดีกว่าการฉายแสงอัลตราไวโอเล็ตบีช่วงคลื่นแคบเพียงอย่างเดียวในการรักษาผู้ป่วยโรคสะเก็ดชนิด chronic plaque

ภาควิชา อายุรศาสตร์
สาขาวิชา อายุรศาสตร์
ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4475258530 : MAJOR MEDICINE (DERMATOLOGY)

KEY WORDS : CHRONIC PLAQUE TYPE PSORIASIS, NARROWBAND ULTRAVIOLET B, METHOTREXATE
YAOWALAK NATEETONGRUNGSAK : A RANDOMIZED COMPARISON OF THE
EFFECTIVENESS OF NARROWBAND ULTRAVIOLET B PHOTOTHERAPY AND COMBINATION
OF NARROWBAND ULTRAVIOLET B PHOTOTHERAPY PLUS METHOTREXATE FOR CHRONIC
PLAQUE TYPE PSORIASIS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PRAVIT ASAWANONDA, M.D.
73 pp. ISBN 974-17-4094-8.

Background : There are many treatment modalities for chronic plaque psoriasis including combination therapy. Use of narrowband ultraviolet B phototherapy is effective with few side effects but time-consuming. Use of methotrexate is associated with many adverse effects in long term therapy. The combination therapy of narrowband ultraviolet B phototherapy and methotrexate has not yet been established.

Objective : Our purpose was to compare the efficacy including number of phototherapy treatment, remission time and improvement in posttreatment DLQI scores of combination therapy of narrowband ultraviolet B phototherapy and methotrexate with that of narrowband ultraviolet B phototherapy alone .

Methods : Twenty-two patients with chronic plaque psoriasis from the dermatology clinic at King Chulalongkorn Memorial Hospital were enrolled in this study. They had taken either methotrexate or placebo for 3 weeks before narrowband ultraviolet B phototherapy was started. Treatments were ended when all lesions cleared. Psoriasis area and severity index and Dermatology life quality index scores were measured every 2 weeks until the end point and then once a month for 6 months' time.

Results : Sixteen out of twenty two patients completed this study. The mean number of phototherapy treatments to achieve the end point for subjects receiving narrowband ultraviolet B phototherapy and methotrexate was 13.90±4.82 while that of narrowband ultraviolet B phototherapy and placebo group was 50.67±22.61. Improvement in posttreatment Psoriasis area and severity index scores between two groups was statistically significant (P=0.017). Remission time in subjects receiving narrowband ultraviolet B phototherapy and methotrexate was 3.80±1.23 months while that of narrowband ultraviolet B phototherapy and placebo group was 1.00±2.00 months. Differences of remission time between two groups were statistically significant (P=0.019). Differences of improvement in posttreatment DLQI scores between two groups were not statistically significant (P=0.585).

Conclusion : We conclude that combination therapy of narrowband ultraviolet B phototherapy and methotrexate in chronic plaque psoriasis is very effective, less time-consuming and induces a longer period of remission when compared to narrowband ultraviolet B phototherapy alone.

Department Medicine

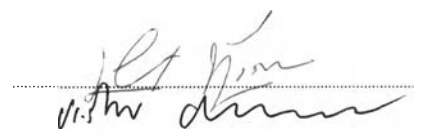
Student's signature

Field of study Medicine

Advisor's signature

Academic year 2003

Co-advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์ ประวิตร อัสวานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณอาจารย์นายแพทย์ชัยชนะ นิ่มนวล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมรัตน์ เลิศมหาฤทธิ์ และคุณวสันต์ ปัญญาแสง ที่ได้ให้คำแนะนำเรื่องรูปแบบการวิจัยและการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณพยาบาลและเจ้าหน้าที่แผนกผู้ป่วยนอกโรคผิวหนัง โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ในการเตรียมการทดสอบ MED และช่วยเหลือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนแพทย์ทุกท่านที่ได้กรุณาส่งผู้ป่วยมาเข้าการศึกษานี้ และขอขอบคุณผู้ป่วยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมาโดยตลอดจนงานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาที่ได้ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	1
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.4 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	2
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	3
1.6 ข้อจำกัดในการวิจัย.....	3
1.7 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
1.9 อุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการศึกษาวิจัยและมาตรการในการแก้ไข.....	6
1.10 การบริหารงานวิจัยและตารางการปฏิบัติงาน.....	7
2. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	14
3.1 รูปแบบการวิจัย.....	14
3.2 ประชากรและตัวอย่าง.....	14
3.3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	16
3.4 การรวบรวมข้อมูล.....	17
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	18
4. รายงานผลการวิจัย.....	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. อภิปรายผลการวิจัย.....	30
6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	35
รายการอ้างอิง.....	37
ภาคผนวก.....	45
ภาคผนวก ก.....	46
ภาคผนวก ข.....	49
ภาคผนวก ค.....	50
ภาคผนวก ง.....	53
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	73

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ระยะเวลาในการดำเนินงาน.....	7
ตารางที่ 2 ตัวอย่างของการรักษาร่วม.....	12
ตารางที่ 3 คุณลักษณะของประชากรในการศึกษา.....	20
ตารางที่ 4 ผลการวิจัย.....	23
ตารางที่ 5 สรุปผลการวิจัย.....	29

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 เพศของผู้ป่วย.....	21
แผนภูมิที่ 2 อายุของผู้ป่วย.....	21
แผนภูมิที่ 3 ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มเป็นโรคสะเก็ดเงิน.....	22
แผนภูมิที่ 4 อาชีพของผู้ป่วย.....	22
แผนภูมิที่ 5 จำนวนครั้งของการฉายแสงที่ใช้.....	24
แผนภูมิที่ 6 ระยะเวลาที่ใช้ในการรักษา.....	24
แผนภูมิที่ 7 การเปลี่ยนแปลงของความรุนแรงของรอยโรคของผู้ป่วยก่อนและหลังการ รักษาประเมินจาก PASI score จำแนกตามกลุ่ม.....	26
แผนภูมิที่ 8 ค่า median survival time ของระยะเวลาที่ใช้ในการฉายแสงจนรอยโรคหาย ในผู้ป่วย 2 กลุ่ม.....	26
แผนภูมิที่ 9 ระยะสงบของโรค.....	28
แผนภูมิที่ 10 การเปลี่ยนแปลงของคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยก่อนและหลังการรักษาจำแนก ตามกลุ่ม.....	29